

Asude Mekânlar ve Okuma Programları

Soru: Günlük hayatın bin bir gürültü ve koşturmacası içinde bunalan günümüz insanı, fırsat buldukça sessiz bir bucak, تنها bir koy arama ihtiyacı duyuyor. İnanan gönüller de bu tür asude mekânları kalb ve ruh hayatları adına değerlendirmek istiyor. Bu gaye istikametinde gerçekleştirilen programlardan kâmil manada istifade edebilmek için hangi hususlara dikkat edilmelidir?

Cevap: Her birimizin sosyal hayat içinde yerine getirmesi gereken bir kısım vazifeleri bulunmaktadır. Zaten inanan bir gönül, eğer topluma faydalı olmak, muhataplarını belli bir ufka yönlendirmek ve kendi değerlerini onların ruhlarına duyurmak istiyorsa, insanların içinde olmaya mecburdur. Evet, hakkıyla Allah’a ve ahiret gününe inanan bir insanın, toplum içinde bulunarak bir kıblenüma gibi çevresindekilere hep hak ve hakikat kıblesini göstermesi gerekmektedir. İnsanlığın İftihar Tablosu (sallallâhu aleyhi ve sellem), toplumun içinde durup insanlardan gelen eziyetlere katlanmanın, tecerrüt ve halvetten daha hayırlı olduğunu beyan buyurmaktadır. (Bkz.: Tirmizî, *kıyamet* 55) Bu sebeptir ki, bize göre daimî halvet ve uzlet, toplumdan ve toplum içinde eda edilecek vazifelerden kaçma demektir. Bu itibarla, şahsî kemâlât ve şahsî füyuzat hisleri adına dahi olsa bu vazifelerden kaçan bir insan zannediyorum günaha girmiş olur. Zira İslâm’da aslolan halk içinde Hak’la beraber olma ve insanlığın hizmetine koşmaktır.

Ne var ki, ulvî bir gaye için toplum içinde bulunurken istemediğimiz bazı durumlarla da karşı karşıya kalabiliriz. Öyle ki farkına varmaksızın çamurlara adımımızı atıp belva-i amm nev’inden paçalarımıza çamur sıçratabiliriz. Evet, hiç farkında olmadan, sosyal hayat içinde, gözlerimiz kirlenmiş, kulaklarımızdan içeriye kirler akmış ve böylece bir kısım levsiyat iç dünyamızı bulandırmış olabilir.

İşte yüce bir mefkûre uğruna bütün bu olumsuzluklara katlanan insanların, maruz kaldıkları kirlerden arınmaları ve üzerlerindeki pislikleri atmaları adına havası temiz bir mekâna çekilme ve orada doya doya oksijen soluklama ve böylece yeniden şarj olmaya ihtiyaçları vardır. Kanaatimce böyle bir gaye etrafında gerçekleştirilen bütün müzakere ve okuma faaliyetleri bir nevi ibadet sayılır.

Fakat bu noktada dikkat edilmesi gereken husus şudur: Bir kısım zahmet ve masraflara katlanarak ulaşılan o asude mekân ve تنها koylar, santimi zayi edilmeksizin değerlendirilmeli, disiplinli okuma faaliyetleriyle mamur hâle getirilmeli ve evrad ü ezkârla ihya edilmelidir. Evet, kolektif şuur içerisinde, yüreklerden kopup gelen evrad ü ezkârla öyle korolar, arz u semayı velveleye verecek öyle senfoniler oluşturulmalıdır ki, mele-i âlânın sakinleri bile yeryüzündeki o koroya iştirak etme arzusu duymalıdır.

Ruhanîliklere Açık İklim

Yaz günlerinde yapılan o eski kamplarda, her gece sağda solda bir köşeye çekilen arkadaşların okudukları Kur’ân ve dualar beni çok duygulandırır. Aynı zamanda onlar bu kamplarda her gün 200-300 sayfa iman hakikatlerine dair eserler okur ve değişik mevzuları müzakere ederlerdi. Kamplardaki hayat şartları da çok basitti. Mesela insanlar, yerde hasırların üzerinde yatarlardı. Yemeği fakir pişiriyor ve servisini de fakir yapıyordu. Gelen önemli bir misafirimiz, çok basit şartlarda ve imkânsızlıklar içinde yaşananlara şahit olunca, “Şu anda, yeryüzünde bu kadar ruhaniyatın hâkim olduğu bir yer yoktur.” demiş ve ertesi sene tekrar gelmişti.

Aynı zamanda bu nezih ortamlarda, bir taraftan kendimizle yüzleşip kendimizi hesaba çekerek hizmet düşüncesiyle yaptığımız işlerdeki kusurlarımızı görmeli, durduğumuz yerle durmamız

gerekli olan yer arasındaki mesafenin muhasebesini yapmalı; diğer yandan da cismaniyeti bırakıp, hayvaniyetten tecerrüt edip, kazurat-ı beşeriyeyi bir tarafa atıp, kalb ve ruhun hayat yörüngesinde seyahate azmetmeli, ruhanîliklere açılmaya çalışmalıyız. Bu noktada bir fikir vermesi adına bir mülahazamı nakledeyim: Yaptığımız kamplarda beraber olduğumuz arkadaşlara her gece yüz rekât namaz kılmalarını söylemek aklıma geliyordu. Fakat bu, onlar için teklif-i mâlâyutak yani güç yetiremeyecekleri bir teklif olur mu diye de düşünüyordum. Ancak büyük zatların hayatlarına bakıldığında, onların küçük yaşlarında dahi her gün 100 rekât namaz kıldığı görülür. Bu açıdan bu tür programlarda kılablecek durumda olanlar, mümkünse her gece 100 rekât namaz kılmalı; gecelerin o sırlı, o hüznünlü saatleri dua, istiğfar, evrad ü ezkârla değerlendirilmelidir.

Ülfete Kurban Edilen Eserler ve Müzakereli Okuma

Öte yandan muvakkat bir halvet diyebileceğimiz dinlenme programlarını iyi değerlendirme adına, imkânı varsa her gün 300 sayfa kitap okunmalıdır. Bu hedef gerçekleştirilebildiği takdirde 15 gün program yapan bir insan 4500 sayfa kitap okuyabilecektir. Senede bu şekilde iki kere program yapıldığında ise kendi değerlerimize ait bir hayli eser bitirilmiş olacaktır.

Ayrıca tekdüzelik ve monotonluktan sıyrılarak bu parlak eserleri başka eserlerle de mukayese yaparak okuma çok faydalı olacaktır. Bunun gerçekleştirilmesi ise umumun kabulüne bağlıdır. Bu açıdan eski tarz ve alışkanlıklardan sıyrılacağımız âna kadar, müzakereli okuma işini deruhte edecek insanların biraz zorlanacaklarını bilmeleri gerekir. Fakat şu husus da unutulmamalı ki, insanlar rehberlerine göre vaziyet alırlar. Eğer önde görünen insanlar bu meseleyi dert edinir ve uygulamada ısrarcı olurlarsa arkadan gelenler de onları örnek alır. Maalesef, bu kıymetli eserleri, gerçek derinliğiyle anlama cehdi olmaksızın sadece okuyup geçme gibi kısır bir mülahaza bizi pençesine aldı ve esir etti. Çünkü mukayese ve muhakemeye bağlı bir okuma tarzı geliştirilememiştir. Dolayısıyla da o cevher, yakut ve zeberced hazineler ülfet ve ünsiyete kurban edildi. Zannediyorum bundan dolayı, o kıymetli eserlerin müellifleri bize gönül koyuyordu.

Hıfz u Himâye ve İnâyet Seraları

Son bir husus olarak şunu ifade edeyim: Sessiz, sakin bir mekânda, muvakkat bir süre de olsa, böyle bir safvet ve duruluğa ulaşılması, daha sonraki toplum hayatı itibarıyla da koruyucu bir sera olacaktır. Şurası bir gerçek ki, İslâm ile müşerref olduğundan bu yana bizim toplumumuz bugün olduğu kadar hiçbir zaman kirlenmemiştir. Sokak kirlidir, çarşı kirlidir, mabedin avlusu kirlidir, eğitim müesseseleri kirlidir. İşte bütün bu kirlerden sıyrılarak temiz bir yerde temizliğe açılma, temizliği bir kere daha duyma, bir kere daha temizlikle şahlanma, zannediyorum insanın daha sonraki hayatının temiz ve nezih bir çizgide sürdürülmesi adına çok önemlidir.

Ayrıca evrad ü ezkârla ilâhî inayete sığınma da insanı koruma altına alacak sırlı bir güç kaynağıdır. “Siz Beni anın ki, Ben de sizi anayım.” (Bakara Sûresi, 2/152) âyet-i kerimesinde de ifade edildiği üzere, şayet biz Allah’ı tesbih, tahmid ve tekbirlerle yâd edersek, problemlerle yüz yüze gelip sıkıştığımızda, O da bizi inayetiyle yâd edecektir. Bu âyet-i kerimeyi şöyle de anlayabiliriz: “Siz acz ve fakrınızla bana yönelin ki, Ben de güç ve kuvvetimle sizi destekleyeyim.” Mukavele şeklindeki bu sözleşmede, Cenâb-ı Hakk’ın teveccühlerinde, bir lütuf tecelli dalga boyu sezilmektedir. Yani Allah (celle celâluhû) âdeta bizi anlaşmanın bir tarafı kabul ediyor ve “Siz Bana bunları yapın, Ben de size bunları yapayım.” buyuruyor.

Hâsılı, göz, kulak, dil gibi uzuvları günahlardan temizleme, kalbleri arındırma ve şarj olma adına herkesin böyle muvakkat bir tecrit hayatına ihtiyacı vardır. Fakat bu tür beraberliklerde zihinler kitap okumaya, kalbler evrad ü ezkâra kilitlenmeli; ulvî meseleler dışında laubali şeyler konuşulmamalı, lağv u lehve girilmemelidir.